

Bo Haahr Larsens dimissionstale

Taler

Bo Haahr Larsen
Rektor på Lemvig Gymnasium

Dato

27. juni 2025

Sted

Lemvig Gymnasium

1 Kære studenter, kære sommerfugle

Et stort tillykke med jeres flotte huer! I skulle næsten prøve at se vores fællesområde fra mit perspektiv lige nu: En perlerække af huer på hovederne af
5 en perlerække af unge mennesker, der er klar til at flakse ud i livet som sommerfugle på en forårsdag.

Her står jeg så. En midaldrende rektor skal prøve at give ungdommen et par gode råd og pæne ord med på vejen. Hvor skal jeg starte? Vi er jo i Vestjylland,
10 og hvis der er en person som jeg ved at vestjyder respekterer, er det Johnny Madsen. Han har jo så tit har stået på denne scene. Hvad ville Johnny Madsen have sagt? Han ville måske have startet studentertalen med dette vers fra sangen ”En nat på jorden”:

15

*En nat på jorden i skønhed og storm
der hvor evigheden er enorm
20 der vil jeg danse på stjernernes vej
der vil jeg danse
den aller aller allersidste dans med dig*

Vi danser jo den sidste dans i dag efter nogle dejlige år sammen her på skolen.
25 Jeg kunne også spørge ”Hvad ville Thøger Larsen have sagt?”. Han ville måske starte med dette vers:

30

*Hvor underfuldt, at denne Dag er vor
og ikke een af de utalte Dage,
da vi er Fremtidssyner eller Jord!*

35 *Min Sjæl — se ikke frem og ej tilbage!*

Sådan skrev Thøger Larsen, Lemvigegnens store digter, i sommeren 1912. Han skrev i en lykkerus, i et nu i sommeren 1912. Thøger Larsen, som i år ville være fyldt 150, var historieinteresseret, kiggede stjerner, lærte sprog og interesserede sig for det mindste og det største i tilværelsen, men vigtigst af alt havde han en
40 fantastisk evne til at juble og glædes over det liv der sker lige nu og her, øjeblikket.

Jeres ”nu” er en sammensat størrelse. Det består af minderne om tid der er gået; den dannelse, de mennesker og de fag I er blevet formet af i skolen og i livet
45 indtil nu, men det består også af alle de forventninger og drømme I hver især har til fremtiden, den energi og virkelyst I bringer med jer ind i fremtiden og alt det mod og den tro på jer selv som jeg håber I har med jer. Jeg kender ikke noget sted i livet hvor fortid og fremtid mødes så tydeligt som i en dimission, som
50 både er et farvel og et spring ind i fremtiden. Derfor kan det også være svært at holde fokus og nyde nuet, men Thøger Larsen kan heldigvis hjælpe os. Min sjæl, se ikke frem og ej tilbage! Thøger Larsen er selvfølgelig med i dimissionsprogrammet i år. Billedhuggeren Laila Westergaard, som er tidligere elev her fra skolen, har lavet en fantastisk citat-collage i granit med et portræt af
55 Thøger Larsen i midten. Nyd det næste gang I kommer forbi BioHuset.

Jeg håber dog at jeg må bryde jeres glæde over øjeblikket ved at starte min tale med at kigge lidt tilbage til jeres studiestart. For mange af jer var det helt tilbage i 2022. Eud- og eux-eleverne fik lov til at vente helt til 2023 og -24, men kan I
60 huske sommeren 2022? Det kan jeg. Det var den sommer hvor vi langsomt krøb ud af coronatidens skygge. Det var jeres årgang der oplevede at blive hjemsendt flere gange i løbet af afslutningen på jeres skoletid i grundskolen. Prøverne i 9. og 10. klasse blev aflyst, og jer der gik i 10. klasse og startede på hhx eller stx i 2022, prøvede det to år i træk. Her på skolen var vi noget tyndslidte efter at have
65 været gennem nedlukninger og studenter der fik huen på på underlige måder. Det skete med klasseopdelte dimissioner, afsprittede håndtryk på rektorkontoret og studenterkørsel med fornemmelsen af at studenterne egentlig lavede noget lidt forbudt. Sådan kan det også godt føles i dag. Der er krig i

70 Mellemøsten og Ukraine, klimakrise og den internationale verdensorden er under forandring. Og så sidder vi her og glæder os over studentereksamen på en sommerdag. Men heldigvis skal der mere end en epidemi til at aflyse glæden over at være blevet student.

75 Til avisen sagde jeg om jeres årgang i sommeren 2022:

”Det er en årgang som vi skal tage godt imod, og som har oplevet lidt af hvert med skolegang og skoleformer, - det er vi både forberedte på og glæder os til”

80 I var en årgang som vi skulle tage godt imod, og som havde oplevet lidt af hvert, og det gælder hvad end I startede her på skolen i 2022, 23 eller 24 at I repræsenterer årgange som gik glip af noget, og som vi bekymrede os om. Når jeg står her og kigger ud over jer i dag, kan man godt komme til at glemme den bekymring. I klarede det jo, og huen på hovedet er symbol på at I har klaret det
85 godt. Der er ikke blevet skruet ned for forventningerne til jer, og I har klaret de bump på vejen som tilværelsen har budt jer indtil videre. I er måske endda blevet stærkere af det.

Der bliver talt meget om unges mistrivsel. Så meget at regeringen i 2023
90 nedsatte en trivselskommission, som i dette forår kom med en række anbefalinger. En af de mere overraskende anbefalinger, i hvert fald for mig, var anbefalingerne til forældrene om forældreskabet anno 2025. Et af budskaberne til nutidens forældre var at skruer ned for optagetheden af børnenes trivsel og i stedet fokusere på at udvikle deres børns personlighed og myndighed ved vise
95 mere tillid, stille kærlige krav og at inddrage og lytte noget mere til børnene. Kort og godt skal forældrene tro noget mere på deres egne børns evner til at klare stort og småt i tilværelsen. Forældre i dag (og det gælder også i skolen) er mere optagede af deres børns trivsel end nogensinde. Det er jo godt, og mange børn og unge HAR brug for en hånd i ryggen og støtte for at klare sig. Jeg priser
100 mig lykkelig for at være i et samfund og på en skole hvor vi har ressourcer og evner til at støtte jer der har eller har haft det hårdt. Det skal vi være stolte af. Men langt størstedelen af børn og unge kan klare mere end vi tror. Opgaven for jeres forældre og for skolen er ikke at behandle jer som skrøbelige snefnug, men som unge mennesker med en kæmpe opgave, som I godt kan klare: Det er jer der
105 lige om lidt skal være med til at trække et stort læs, vigtigst af alt i jeres eget liv, men også i vores samfund, og det ruster vi jer til ved at lytte til jer, stille krav og begrænse overvågning og kontrol så meget som muligt. I skal jo udvikle jer til

stærke personer.

110

Der er masser af kontrol i skolen i disse år. I bliver målt på fravær, karakterer, om I tager en uddannelse, om I trives og om I vælger de uddannelser som samfundet har brug for. Vi overvåger jer også til eksamen. Det er fint at der stilles krav, og vi skal jo på en eller anden måde måle om I får noget ud af jeres tid her på skolen, men jeg må også indrømme at jeg har lidt dårlig samvittighed over at
115 nogle af jer er blevet udsat for hele tre store trivselsmålinger bare i år. Det gør ikke noget godt for os hvis vi konstant skal kigges over skulderen og reflektere over hvordan det går og om der er svære udfordringer i vores liv. Det er der nemlig altid. Vi skal generelt skrue ned for målingerne hvor vi kan, og have
120 fokus på at udvikle jer til at blive frie og robuste personer. Og jeres forældre skal måske skrue lidt ned for overvågningen og lade jer selv løse problemerne når I godt kan.

Digteren Søren Ulrik Thomsen har skrevet et fantastisk digt med titlen ”Tilgiv
125 at jeg ser dine knogler før kødet”, hvor han undskylder for at han ser det døde før det levende når han ser sin elskede. Vi skal også huske at se det der gør jer levende og ruste jer til livet før vi ser alt det andet. Den aldrende digter slutter meget passende med linjen:

130 *Sandheden har jeg i øvrigt overladt til de unge. For mig er det passende at sige tingene som de er.*

Her ligger der to sandheder om ungdommen, mener jeg. For det første udmærker ungdommen sig ved altid at tro at de har fundet sandheden.
135 Ungdommen kan være skråsikker og har svært ved at lytte til formaninger. Kender I det? Det gør jeg, og det er noget af det forfriskende ved at være sammen med jer. For det andet lærer man med tiden at ungdommen sjældent HAR ret. Selvom det kan være svært at diskutere med ungdommen, er vi nødt til at lytte til jer. Det var hvad vi her på skolen prøvede på da vi skulle lave vores nye skærmpolitik. Vores nye undervisningsminister ville gerne gøre noget ved
140 skærmene i skolen, og vi skulle derfor lave en politik. Elevrådet var derfor inviteret til møde med lærerne og havde et meget enkelt budskab: Lad nu være med at lave en forfærdelig masse regler som vi bruger vores energi på at omgås. Vis os lidt tillid. Det er jo lige hvad trivselskommissionen anbefaler: Få, men
145 kærlige krav og ikke så meget kontrol. Nogle lærere kunne måske godt tænke sig at vi var gået hårdere til stålet, for skærmene er virkelig en forhindring for at lære

når vi ikke kan lægge dem fra os. Men vi endte med nogle meget simple regler som I alle vil kunne gentage hvis jeg vækker jer om natten: Læg skærmene i
150 tasken, luk computeren når timen starter og tag i øvrigt hensyn.

Når jeg er glad for at vores regler blev så simple og blev lavet med jer på råd, er det netop fordi jeg tror på at I vokser af at få vist et ansvar, og jeg tror på at en god skole formår at inddrage eleverne. Derfor er elevrådsmøderne også nogle af
155 de bedste timer jeg har i mit job. Jeg elsker at komme til møde med jer for at høre hvordan I oplever skolen og høre jeres forslag til forbedringer lige fra flere mikrobølgeovne og skarpere knive i kantinen og til virksomhedssamarbejde og det sociale liv på skolen. I er for unge til at kunne huske at vi engang havde en kulturminister ved navn Jytte Hilden. Hun sagde at hun havde det med sport
160 som med sex. Sjovt at være med til, men kedeligt at se på! Sådan er det også med skolen. Det bliver først sjovt og meningsfuldt hvis man selv er med til at præge sin skole. Det gælder både i livet, arbejdslivet og som elev på en skole. Husk det hvor I kommer frem: der er mange gaver forbundet med at engagere sig hvor man er.

165 Jeg startede min tale med at se tilbage på coronatiden. Den har vi lagt bag os. Andre begivenheder står vi midt i. Det er gået stærkt med verdens udvikling de seneste år, og jeres tid her på skolen vil blive husket for nogle historiske begivenheder som vi slet ikke kender konsekvenserne af endnu. Ruslands
170 invasion af Ukraine er inde i sit fjerde år, situationen i Mellemøsten er håbløs, og i Europa oplever vi at stå mere alene end på noget tidspunkt siden 2. verdenskrigs afslutning. USA under Donald Trump saboterer den internationale handel fordi den vestlige verden ikke længere står som de absolutte vindere af frihandel, og vores rigsfællesskab med Grønland udfordres
175 af USA, som er gået fra at være garant for Europas sikkerhed til at være en upålidelig ven, som dog alligevel sidste weekend trak i arbejdstøjet som international politibetjent med bombningerne af Irans atomanlæg. Apropos trivselskommissionens anbefalinger er det måske meget godt at vi lærer at tage mere ansvar for vores egen sikkerhed, men det er vist også det eneste positive der
180 er at sige om udviklingen i forholdet mellem Europa og USA. Vi mærkede jo den nye politiske dagsordens vingesus for en stund da forsvarsminister Troels Lund Poulsen var på besøg på skolen i april. Der skal investeres massivt i dansk og europæisk forsvar fremover, og flere af jer vil måske finde job knyttet til oprustning og forsvar. Der er i den grad et paradigmeskifte i gang, og måske er
185 det største og vigtigste ønske jeg kan give for jeres generation dette: at I ligesom

jeg får lov til at leve i en tidsalder uden at hele kontinentet smadres af krige.

190 Mens I læste til eksamen, var jeres rektor en tur på festival i Jelling. Nu har jeg jo
nået en alder hvor jeg ikke kan feste på helt samme niveau som jer. Jeg er en af de
der midaldrende mænd der går rundt med min hustru i den ene hånd og en øl i
den anden og nyder musikken, betragter og ler af ungdommen. Jeg fik forvildet
mig ind til en koncert med Marie Key og forventede egentlig ikke at se mange
195 under 25 år dér, men blev overrasket. Marie Key sang en temmelig pessimistisk
kærlighedssang, Landet, hvor linjerne også kan bruges til at beskrive
samfundsudviklingen i dag.

200

*Jeg kan mærke, at noget ikke er som før
Jeg kan høre de klik – de klikker på vores dør
Mit land det ligger ned – mit land det ligger ned*

205 Sangen har dog et optimistisk omkvæd, og jeg fik kuldegysninger af at høre
tusindvis af unge mennesker skråle følgende (og af hensyn til jer skal jeg nok lade
være med at synge det følgende selvom jeg har lyst):

210

*Hvis vi rykker tæt, tæt sammen
Dykker ned og henter lidt af varmen
Kan vi flip' den mønt i tide
215 To skridt til den anden side*

Hvor har vi da brug for at ungdommen tror på at tingene kan være anderledes,
og at midlet kan være at rykke sammen, om det så er i parforholdet eller i den
store verden. At rykke tæt, tæt sammen og dykke ned og hente lidt af varmen.
220 Det er banalt, men det er øvelsen for os.

Hvad vil det egentlig sige at dykke ned og hente lidt af varmen? Skal det lykkes
at undgå krig i Europa er den militære oprustning ikke nok som værn mod ydre
trusler. Statsministeren taler også om åndelig oprustning, og hvis tiden er kold,

er det måske her vi skal hente styrke og varme. Vi er jo ikke vant til at tænke på
dannelsesopgaven i skolen som en åndelig oprustning, men det er jo sådan set
hvad dannelse altid har været: personlig udvikling som giver mennesket styrke til
at værne om sin egen og samfundets frihed. Målet med jeres skolegang er i første
230 omgang personlig udvikling. Udvikling til at I skal blive dygtige, livsglade og
selvstændige mennesker. Men dygtige, livsglade og selvstændige mennesker er
også det bedste værn for det frie og velstående samfund vi lever i. Derfor er det
så vigtigt at vi og I er ambitiøse med jeres skolegang og at I lærer noget fagligt, og
netop derfor er det vigtigt at vores skole giver jer mulighed for at udvikle jeres
235 selvstændighed. Det gør vi i mange sammenhænge, men jeg vil gerne fremhæve
de elever som har engageret sig i Iværksætterhuset her i byen. Jeg synes at det er
fantastisk at vi har en skole hvor eleverne kan øve sig i at få ideer til og starte
egen virksomhed i løbet af deres skoletid. Det kan selvfølgelig være starten på
den store iværksætterdrøm, men det er også en øvelse i selvstændighed, at tage
240 ansvar og at yde lidt ekstra. Dér udvikler I jer til robuste mennesker. Et andet
eksempel er vores nye sejladslinje. Den har I ikke haft mulighed for at melde jer
til, men mange af jer har været med på vandet i forbindelse med opstarten på
projektet. Én ting er at lære at sejle, noget andet er de stærke kompetencer der
følger med. Selvstændighed, mod på livet, at tage ansvar for hinanden og glæde
245 ved naturen er nogle af sideeffekterne ved sådan et projekt, og når jeg ser hvad
initiativer som iværksætterhuset og sejlerlinjen gør ved vores elever, er jeg fuld af
optimisme. Jeg er i det hele taget fuld af optimisme når jeg ser hvordan I har
udviklet jer siden første skoledag. Det lyder som jordens største kliche fra rektor
på dimissionsdagen, men midt i alle bekymringerne om verdens tilstand er det
250 livsbekræftende at se en ny generation udvikle sig og tage form. Når jeg ser jer
vokse, fyldes jeg af tro på fremtiden og glæde ved livet.

Jeg fyldes også af tro på fremtiden når jeg ser hvor forskellige I er. Jeg håber at I
har nydt at være en del af en mangfoldig skole, hvor vi har en vifte af
255 ungdomsuddannelser under samme tag. I skal jo ud i alle verdenshjørner lige om
lidt. Det er ret tydeligt at det gode liv ikke kan sættes på formel når man taler
med studenter fra skolen bare et par år efter dimissionen. Nogle af jer har
allerede søgt ind på en uddannelse, andre skal lige holde tre sabbatår. Nogle af
jer er klar til en læreplads, andre bliver akademikere. Nogle af jer vil blive her i
260 byen, andre ender på den anden side af kloden. Én ting er sikkert, vejen frem i
livet er sjældent snorlige. I sidder alle med drømme om fremtiden i dag, og de
fleste af jer vil opleve at disse drømme ændrer sig eller brister. Eller også vil vejen
til målet blive mere kringlet end I kan forestille jer. Havde nogen spurgt mig om

265 mine drømme og forestillinger om fremtiden for 27 år siden da jeg sad hvor I
sidder nu, havde jeg med garanti ikke kunnet forestille mig at jeg skulle holde
tale for jer i dag. Jeg vil glæde mig at møde jer igen i sommeren 2050 til jubilæum
og høre hvor I er endt i livet. Men lige nu skal I glæde jer over nuet og en af de
dage der virkelig tæller, og derfor vil jeg slutte min tale til jer med at citere
270 Thøger Larsen:

275 *Hvor underfuldt, at denne Dag er vor
og ikke een af de utalte Dage,
da vi er Fremtidssyner eller Jord!
Min Sjæl — se ikke frem og ej tilbage!*

280 Med de ord dimitterer jeg jer som studenter årgang 2025 fra Lemvig
Gymnasium.

285

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

290

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

295

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/bo-haahr-larsens-dimissionstale-2025>

300